

UN ANY D'ACTIVITATS

Al cloure l'any 1996 ens plau informar de les activitats puntuals del Centre d'Estudis de la Terra Alta, aprofitant el nostre portaveu, el Butlletí, que es manté i que es procura millorar mercès a la contribució d'un col·lectiu de persones il·lusionades en oferir amb regularitat als nostres subscriptors i socis, treballs escrits referents a la nostra comarca. Com ja hem manifestat d'altres vegades, a més del manteniment del Butlletí, l'objectiu del C.E.T.A. es organitzar xerrades, conferències, exposicions, excursions i altres actes que contribueixin a un millor coneixement de la Terra Alta.

Els darrers dotze mesos han estat curulls d'activitats, que tot seguit presentem, breument descrites.

Gener.- Inauguració de l'estatge social del Centre d'Estudis de la Terra Alta, a una dependència de la Societat Unió Gandesana cedida gentilmente per aquesta societat. Aquest nou despatx soluciona la tasca de secretaria i arxiu, amb comoditat. El veïnatge amb la sala d'exposicions facilita molt especialment fer us d'aquest mitjà de comunicació, com ho demostren els tres actes que el C.E.T.A. ha ofert al decurs de l'any 1996.

Abril.- EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA "VISIONS DEL PORT". L'autor és en Kildo Carreté excursionista i fotògraf amateur. Dels diversos aspectes que engloben la rica realitat de les muntanyes, valls i pobles del Port i llur rodalia, el registre fotogràfic d'en Kildo Carreté en presenta un testimoniatge profund i sintètic de les principals facetes d'aquesta serralada d'orografia complexa, descobrint-nos des de la naturalística fins a l'antropològica. Aquesta selecció de setanta ampliacions a gran format és una petita mostra de les imatges obtingudes per l'autor en el decurs de quaranta anys trescant pel Port amb la cambra fotogràfica a coll. Aquesta Exposició fotogràfica inaugurarà la Sala d'Exposicions del Pont del Mil·lenari, de Tortosa el dia 17 de Juliol de 1993 i des d'aleshores la col·lecció ha recorregut nombrosos pobles de Catalunya, complint la seva missió itinerant.

Abril.- El dia 22 es va presentar al C.E.T.A. el llibre "EL POBLAMENT IBÈRIC I ROMÀ A LA

TERRA ALTA" de l'autor Enric Puch i Foncuberta. Aquesta obra editada per C.E.T.A. està estructurada en el següents apartats:

LA INTRODUCCIÓ. Explica el propòsit de l'obra, amb la delimitació temporal i els mitjans emprats per a l'estudi. Tot seguit es fa una descripció geogràfica comarcal i una exposició dels treballs arqueològics realitzats fins el dia d'avui, amb l'estat de la qüestió.

SEGON APARTAT. Es titula amb les dades per a l'estudi que conté l'inventari arqueològic de materials i els jaciments estudiats, que han estat classificats alfabèticament per termes municipals. Dels jaciments, s'analitza la seva localització, la descripció del lloc on es troben, el seu entorn i les restes que són visibles, tant les de tipus arqueològic com les d'una altra mena. Després es fa un repàs dels treballs que s'han portat a terme al jaciment i la bibliografia de referència, si n'hi ha. Tot seguit hi ha la descripció dels materials classificats per factura, tipus i cronologia. Tots els fragments ceràmics porten, al final de la descripció, un número d'ordre amb les inicials del jaciment.

TERCER APARTAT. Inclou la toponímia. A) jaciments arqueològics, B) els topònims numerals i C) els varis.

QUART APARTAT. Inclou l'estudi del conjunt de les troballes on s'analitza la interrelació entre jaciments i les seves restes arqueològiques. Conclusions.

Benvingut sigui aquest interessant llibre de n'Enric Puch, fill de Vall-de-roures. Un nou volum de la Col·lecció La Ballaruga.

Maig.- UNA PORTA A LA ARQUEOLOGIA. Conferència il·lustrada amb nombroses diapositives a càrrec de Montserrat Esteban, arqueòloga i representant per la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona a les excavacions de Atapuerca.

El dia 31 de maig, la Sala d'Exposicions de la Societat Unió Gandesana es va omplir per escoltar el parlament i comentaris de les fotografies d'una experta arqueòloga que ha conviscut amb d'altres científics l'experiència que representa el descobriment dels nostres orígens. El tema de la conferència era "Les estratègies d'ocupació humana fa

800.000 anys a la serra de Atapuerca. Burgos". A la serra de Atapuerca s'hi estan fent excavacions arqueo-paleontològiques de forma sistemàtica des de l'any 1978. Actualment són tres els centres que coordinen els treballs; la Universidad Complutense de Madrid, el Museo Nacional de Ciencias Naturales de Madrid i la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona. Aquests treballs han posat al descobert una sèrie de restes fòssils d'animals, eines fabricades en pedra i restes humanes de gran importància pel coneixement dels nostres avantpassats i de les seves formes de vida.

L'amplitud cronològica dels jaciments avarca des dels 800.000 anys als 120.000 anys abans de la nostra era. A Europa tan sols hi han dos jaciments (a Alemanya i Ucraïna) que continguin registre arqueològic comparable.

La gran quantitat de dades obtingudes en aquests anys de treballs intensius, ha donat com a fruit el major nombre de restes humanes de tota Euràsia datades en 300.000 anys, així com el coneixement de les estratègies d'ocupació del territori i dels seus eixos de subsistència: caça, recol·lecció i carroneig.

Maig. - Presentació del C.E.T.A. a Vilalba dels Arcs, a càrrec del Sr. Joaquim Vidal, batlle de Vilalba i Carme Descarrega, representant el C.E.T.A. Aquesta presentació va estar animada amb la presència i actuació del grup de les Terres de l'Ebre, Quico el Cèlio, el Noi i el Mut de Ferreries que interpretaren l'obra "Es cantava i es canta". Uns tres-cents vilalbins van assistir a l'acte multitudinari.

Octubre. - Iniciació, a Arnes, d'un curs de iniciació a la fotografia, on el programa compren cinc classes de teòrica fotogràfica, treballs de laboratori i composició. Aquestes experiències es perllonguen amb sortides de pràctiques al camp i un programa d'excursions al Port que compren una

excursió cada darrer diumenge de mes i un any de durada. Seran dotze excursions arreu del Port per donar a conèixer els racons més característics de la serralada, acompanyats de la càmera fotogràfica. És previst presentar una selecció de les fotos obtingudes al concurs fotogràfic que tindrà lloc a Arnes, coincidint amb la Festa Major, que s'escau el dia 22 de juliol de 1997. Serà un concurs de fotografia dedicat als principiants, on la votació selectiva tindrà caire popular, amb participació directa dels visitants.

Les excursions al Port aniran coordinades amb la difusió de breus explicacions referents a geografia local, botànica, toponímia, escalada, hàbitat natural, etc. Els interessats, dirigir-se a C.E.T.A. apartat de correus nº 34, 43780-Gandesa.

Novembre. - EXPOSICIÓ FOTOGRAFICA "LA GANDESA D'ABANS". La sala d'exposicions de la societat Unió Gandesana ha ofert aquesta interessant mostra retrospectiva, que es remunta a principis del segle actual, mercès a l'aportació de nombrosos gandesans que han facilitat aquest muts testimonis que rememoren un passat no gens llunyà de la gent, on els costums, el treball i les tradicions a casa nostra hi són ben palesos. La tasca de recerca d'aquest documents ha estat coordinada per en Mateu Aubà del Centre d'Estudis de la Terra Alta, l'Associació Cultural Gandesana i la col·laboració del Centre Excursionista Gandesana, Caixa de Catalunya i Caixa de Tarragona. En Joan Ramon Bada i Suñé n'ha fet les reproduccions. Joan Vicent Ferré i Sampé ha complementat aquesta exposició amb una nodrida mostra de treballs fets amb ceràmica cuita que representen obres monumentals de la comarca; esglésies, ermites i també escultures, tot treballant i acabat en ceràmica cuita.

Actuació de Quico el Cèlio a Vilalba dels Arcs, en la presentació del Centre d'Estudis.

Exposició fotogràfica «La Gandesana d'abans». Detall dels plafons corresponents a la vestimenta dels gandesans els dies festius.